

Poslední číslo CEJPH ročník 2007 nabízí řadu zajímavých sdělení. Vonka a Hamšíková podávají vynikající, obsáhlý přehled vývoje poznatků o karcinogenním účinku lidských papilomavirů (HPV), z nichž mnohé typy mají karcinogenní účinek zejména na vznik karcinomu děložního čípku (typ 16 a 18). Vyvinutá vakcína je téměř 100% účinná a jedinou stinnou stránkou je poměrně vysoká cena a skutečnost, že efekt se projeví až za 20–30 let.

Pikhart, Bobák, Kubínová a spoluautoři referují o výsledcích mezinárodní studie HAPIEE z let 2002–2005. Ve vyspělých západních zemích existuje nepřímý vztah mezi vzděláním a výskytem obezity (obezita se víc vyskytuje v populačních segmentech s nižším vzděláním), zatímco v rozvojových bývá sociální distribuce obezity od tohoto vzorce více méně odlišná. Citovaná studie zjistila „západní“ typ vztahu mezi obezitou a vzděláním v ČR a v Polsku, zatímco v Rusku byl tento gradient méně zřetelný.

Vogazianos, Fiala a kol. ve studii na souboru 281 dětí zjistili vztah mezi výskytem akutních zánětů středního ucha a délkou kojení, které by podle jejich výsledků mělo trvat alespoň 11 měsíců. Czeizel a spoluautoři z Budapešti uzavírají svou práci o významu léčení infekcí během těhotenství pro prevenci předčasných porodů konstatováním, že efektivní bylo léčení těhotných ampicilinem a clotrimazolem obecně a zvláště u genitálních infekcí. Nevylučují další antimikrobiální léčiva, omezená data jim však neumožnila odpovídající analýzu.

Duma z lékařské fakulty v Iasi (Rumunsko) provedla rozbor dopravních úrazů dětí ošetřených na dětské úrazové klinice. 66 % tvořily děti ve věku 5–14 roků, častější úrazy měli chlapci než dívky a děti z měst oproti venkovu. Vyšší výskyt úrazů byl v létě a 2/3 případů byly úrazy hlavy. Vztah mezi drogami a fatálními dopravními příhodami probírá Mravčík a spolupracovníci z českého Národního drogového monitorovacího centra. Analyzovali 1213 úmrtí na následky dopravních úrazů z let 2003–2005 (85,7 % mužů a 14,3 % žen). Etanol byl zjištěn u téměř 35 % případů se signifikantním poklesem během uvedených let. Nález dalších psychotropních drog byl u 7,2 % (benzodiazepiny, konopí, stimulancia). Alkohol a stimulancia byly častější u mladších lidí, medikamenty u starších.

O soutěžním protikuřáckém programu pro školní děti „Naše třída nekouří“ referuje Hrubá a kol. z Masarykovy univerzity v Brně. Uvádí, že konečná prevalence pravidelného kuřáctví byla v soutěžícím souboru 14letých dětí 10,3 % ve srovnání s českým průměrem 29,7 %. Trajković-Pavlović z Nového Sadu (Srbsko) zjišťovala výskyt *kampylobakteru*, *salmonely*, *Yersinia enterocolica* a *Listeria monocytogenes* v potravinách a uvádí, že listerie byly detekovány u 5 % vzorků čerstvé drůbeže a 3,3 % vzorků jiného čerstvého masa. Jeden vzorek jídla připraveného ke spotřebě byl kontaminován *kampylobakterem*, jeden *salmonelou* (v obou případech 0,6 %).

Jaroslav Kríž